

Item: 5712

Kiad sor: 10/19/1989 22:26:05

Om Fejléc: kiad rvk1022 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: A Fidesz kongresszusa

Hír:

München, 1989. október 18. (SZER, Kommentár nélkül) - Mai műsorunkban az elmúlt hét végén tartott Fidesz-kongresszus hanganyagából sugárzunk részleteket. Orbán Viktor a Nemzeti Kerekasztal tárgyaláson kialakított Fidesz-álláspontot elemzi, ismerteti, előbb azonban a választmány nevében Szelényi Zsuzsa vonja meg a Fiatal Demokraták Szövetségének legutóbbi kongresszusa óta eltelt egyéves mérlegét:

- A választmány valamiféle elvi koncepció alapján próbált meg dolgozni. Ezek közül csak kettő fontosat emelnék ki. Egyrészt a döntéshozatali mechanizmusában próbált valamiféle jó értelemben vett radikalizmust képviselni, másodsor pedig az egész évi munkát végig kísérte az az elv, hogy olyan módon döntsünk, hogy rövid távú, hasznos eredményekért, célokért semmiképpen ne kelljen belemennünk egyáltalán bármiféle elvtelen kompromisszumba, amihez úgy érezzük, hogy nincsen semmi közünk.

A választmány technikailag hetente találkozott, szükség esetén, ami elég gyakran előfordult, hetente többször is. A választmány működésének feltétele az volt, hogy legalább 8 szavazó választmányi tagnak kellett ott lenni ahhoz, hogy ott bármiféle hasznos munka folyhasson. A tevékenység irányát egyrészt meghatározták a tagság és a szervezet igényei, másodsor pedig azok a napi politikai események, amiknek a kihívásával a Fidesznek állandóan szembe kellett néznie.

Többeket kijelöltünk arra, hogy a különböző szervezetekkel tartják a kapcsolatot, illetve, hogy az Ellenzéki Kerekasztalnál képviseljék a Fideszt. A választmány szerencsére nemcsak saját erejére szorult, hanem elég hamar, spontán módon különböző bizottságok szerveződtek a választmány körül. Ezek közül az egyik nagyon fontos - a jogi bizottság, ami a tagságot ért jogi problémákkal foglalkozott, tehát a tagság jogi védelmét látta el, amire különösképpen az első időben, de még az elmúlt hónapokban is esett példa. (folyt.)

Item: 5713

Kiad sor: 10/19/1989 22:27:21

Om Fejléc: kiad rvk1023 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 1. folyt.

Hír:

Ezenkívül a jogi bizottság szakértői csoportként már az elmúlt télen is véleményezte a törvénytervezeteket és a különböző

törvénymódosításokat.

A másik, ami leghamarabb megalakult, a külügyi bizottság volt - elég népes tábort sikerült összegyűjteni. Elég komoly külföldi kapcsolatrendszert épített ki mostanra a külügyi bizottság. Rendszeresen fogadott újságírókat, különböző politikai szervezetek képviselőit külföldről. A választmány és tanács ellenőrzése mellett ellátta a Fidesz külügyi képviseletét is.

A Fidesz nagy sikerrel rendezett önálló akciókat, mint az ülősztrájk volt a Belügyminisztérium előtt, a tüntetés a csehszlovák bebörtönzöttek ellen. Később több alkalommal rendeztünk a kínai események miatti tüntetést, nyáron részt vettünk a Berliini Fal felemelésének szomorú évfordulóján egy tiltakozó tüntetésen, szerveztük a sok visszhangot kiváltott tüntetést a szovjet követség előtt a szovjet csapatok kivonulásáért, és mindenképpen megemlítendő a prágai akció, ami komoly sajtóvisszhangot keltett a magyar és a nemzetközi közvéleményben.

A választmány feladatai közé tartozik, hogy különböző fontos politikai események kapcsán nyilatkozatokat adott ki. A választmány igyekezett nem túl sűrűn adogatni ki nyilatkozatokat, hanem a fontosabb eseményeket kommentálni. Ezek a nyilatkozatok a Fidesz-Pressben folyamatosan megjelentek, illetve számos országos terjesztésű politikai lapban is nyilvánosságot kaptak.

Fontos kérdés a Fidesz vagyoni helyzetéről szóló beszámoló. Talán nekünk egy kicsit könnyebb dolgunk van, mint az újdonsült szocialista pártnak, ugyanis a Fidesz rendkívül kicsi vagyonnal rendelkezik. (folyt.)

Item: 5714

Kiad sor: 10/19/1989 22:28:07

Om Fejléc: kiad rvk1024 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 2. folyt.

Hír:

A működésünk elején, illetve az egész elmúlt év során tulajdonképpen nem rendszeresen jutott a Fidesz különböző pénzekhez. Ezeknek egy része a tagdíjakból tevődött össze - amiből körülbelül 150 ezer forint folyt be. Ha ezt kiszámoljuk, az azt jelenti, hogy jó esetben minden tag egy hónapot fizetett tagdíjat ebben az elmúlt évben. Ezenkívül különböző adományokhoz jutottunk. Ilyen volt például Király Béla adománya. Ez 135 ezer forint, amelyet a Magyarországon megjelent könyvének a tiszteletdíjaként kapott, és ezt egy összegben nekünk kifizette. Megköszönhetjük Király Bélának, mert holnap meg fog jelenni köreinkben.

Ezenkívül több kisebb összeget, ilyen 10 ezer forint nagyságrendű adományt kapott még a Fidesz, teljesen rendszertelenül

és abszolút jószándékból különböző emberektől. A kiadásaink azonban ennél sokkal rendszeresebbek voltak.

Tavaly szeptembertől folyamatosan működtettünk az irodát, aminek a minimális rezsiköltsége - tehát a lakbér, illetve a bérleti díj és a rezszi - 18-20 ezer forintot tett ki havonta. Ezenkívül 6 ezer forintot fizettünk mindig az aktuális irodavezetőnek. A Fidesz kiadta a Fidesz-Presst januártól, amelyet minden alkalommal postáztunk a csoportképviselőknek. Ez is komoly összegekbe került.

Az akciók, amiket korábban említettem, mind komoly pénzbe kerültek. Ezek nagyságától függően 5, illetve 20 ezer forint körül váltakozott ez a kiadás.

Igyekeztünk - amennyire sikerült - a tanácstagoknak az utiköltségét fedezni, plakátot nyomtunk, s előfordult, hogy olyan külföldi vendéget fogadtunk - Lengyelországból például -, akiknek az itteni vendégfogadásához is a Fidesz-kasszából vettünk kölcsön, illetve a kongresszus előkészületei nagyon komoly összegeket emésztettek fel. (folyt.)

Item: 5715

Kiad sor: 10/19/1989 22:28:55

Om Fejléc: kiad rvk1025 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 3. folyt.

Hír:

Most egy kicsit jobb helyzetben vagyunk. Örömmel elmondhatom, hogy a múlt héten a Soros Alapítvány támogatásának első komolyabb összege megérkezett. A választmány ugyanis májusban pályázattal fordult a Soros Alapítványhoz, amelynek eredményeként - ezt nyár elején megtudtuk - 3 millió 200 ezer forint anyagi támogatást kapunk a Soros Alapítványtól. Ebből 1 millió 500 ezer forint a múlt héten a Fidesz számlájára került, úgyhogy várható, hogy egy kicsit jobban élünk ezután.

Tehát most kerülbelül így állunk. Most, hogy már ennyi pénzünk van, abszolút szükségszerű, hogy egy szakértő ember foglalkozzon a Fidesz pénzügyeivel, úgyhogy a választmány most tárgyalásban van, és szakértő könyvelőt fog alkalmazni, akit majd nyilvánvalóan az új választmány fog már majd beiktatni.

Az információ áramlás fejlesztésének további célkitűzése volt, hogy egy országos irodahálózatot építsünk ki. A Soros Alapítvány pályázata, amit a választmány májusban adott ki, ezt a célt szolgálja. Az az összeg, amit az előbb említettem, arra szolgál, hogy a Fidesz vidéken felállítandó 5, illetve 6 irodáját, illetve a budapesti irodáját egy éven keresztül viszonylag nagyobb terhelés nélkül működtetni tudja. Ezenkívül a Soros Alapítvány megszavazott a 6 irodánknak fénymásológépet, telefaxot és üzenetrögzítő

felszerelést. Ezeknek az irodáknak a megszervezésével Deutsch Tamás foglalkozott. Az irodák helye: Pápa, Szombathely, Pécs, Szeged, Debrecen és Miskolc lesz. Ezek közül már négy iroda beindult, és a felszerelések, amik már megérkeztek, el is jutottak a célhelyekre. (folyt.)

Item: 5716

Kiad sor: 10/19/1989 22:29:51

Om Fejléc: kiad rvk1026 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 4. folyt.

Hír:

Külön kiemelném, hogy nemcsak központi támogatással létesültek irodák, hanem például Pápán, Békéscsabán és Egerben önállóan, illetve önálló pályázat elnyerése útján a helyi csoportjain is indítottak saját irodát. Nagyon-nagyon bízunk abban, hogy ez az új rendszer, ami most kialakulóban van, alapvetően hozzá fog járulni ahhoz, hogy az információ-áramlás és a véleménycsere megfelelő legyen az elkövetkezendő időben, és reméljük, hogy ezt a következő választmány, illetve minden egyes szakcsoport maximális mértékben ki fogja használni és kamatoztatni fogja.

- Itt a Szabad Európa Rádió. Kommentár nélkül című műsorunkban a hét végén tartott Fidesz-kongresszusról sugárzunk részleteket. Szelényi Zsuzsa, a választmány nevében összegezte az elmúlt egy év Fidesz-mérlegét.

x x x

Most Orbán Viktor a Nemzeti Kerekasztal-tárgyalásról számol be - természetesen Fidesz szemszögből:

- Miért kezdett el a Fidesz tárgyalni, és mi volt az az elvi alapállás, amelyről kiindulva kialakította a tárgyalásokon folytatott taktikáját?

- A Fidesz úgy gondolta, hogy a képlet meglehetősen egyszerű: 1989. májusában vagyunk, a hatalom, a politikai hatalom minden eszköze - a pénztől a fegyveren keresztül a tagságon át - az MSZMP kezében van, az összes közjogi méltóságot az MSZMP uralja. Ezzel szemben létezik a társadalom, amely néhány nagyobb demonstráción már megmutatta, hogy körülbelül hogyan vélekedik arról a politikai rendszerről, amelyben élni kényszerül, és ennek a társadalomnak a követeléseit képpviselve felvállalva ül az asztal másik oldalán, vagy létezik a párttal szemben Magyarországon több ellenzéki szervezet. (folyt.)

Item: 5717

Kiad sor: 10/19/1989 22:30:28

Om Fejléc: kiad rvk1027 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 5. folyt.

Hír:

A Fidesz mindig is azon az állásponton volt, hogy az lenne az ildomos, ha az ellenzék és a párt ennek a képletnek megfelelően, egymással szemben leülne az asztal két oldalára. A Fidesz számára ez különösen nehézséget okozott, mert bennünket nem hívtak meg ezekre a tárgyalásokra, úgyhogy eleinte nemigen értettük, hogy hogyan lesz ebből valami. Az MSZMP taktikája ugyanis kezdetben abból állt, hogy április 8-ikán minden ellenzéki szervezetnek meghívókat küldött egy olyan tárgyalásra, amely egy kör alakú asztal körül folyt volna le, ahova leült volna az ország színe-java, boldog-boldogtalan, s akkor beszélgettek volna úgy általában arról, hogy kérem, nem jó, ami van.

Szinte mindenkit meghívtak, a Fideszt és a szakszervezeteket azonban nem - a Független Szakszervezetek Ligájára gondolok. Az Ellenzéki Kerekasztal azonban úgy döntött, hogy nem fogadja el, illetve az abban tömörült szervezetek úgy döntöttek, hogy nem fogadják el ezt a meghívást, és nem hajlandók eljátszani ezt az össznépi játékot, hogy úgy teszünk, minthogyha egyetértenénk, és csak közösen, egy beszélgetés formájában, valamifajta mindenki által elismert jó megoldásokat kellene találni, hanem az ellenzék és a Fidesz igenis felvállalja azt, hogy politikai küzdelemről van szó, a hatalommal rendelkezők a hatalommal nem rendelkezőkkel szemben foglalnak helyet és küzdenek meg egymással.

Ennek a nyomásnak hatására az MSZMP végül is hajlott arra, hogy ezekre a tárgyalásokra a (...) is és a független szakszervezeteket is meghívja, arra azonban nem hajlott, hogy a Fidesz is menjen.

Gyakorlatilag az előkészítő csatározások során zajlott le az első politikai küzdelem az ellenzék és az MSZMP között. (folyt.)

Item: 5718

Kiad sor: 10/19/1989 22:31:11

Om Fejléc: kiad rvk1028 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 6. folyt.

Hír:

Akik most utólag az ellenzéknek sok szempontból azért vádolják, mert úgy ítélik meg, hogy a tárgyalások előkészítésekor a tárgyalások megkezdésének, feltételeinek a kialakításakor nem volt elég kemény és határozott, azokat arra kérem, hogy gondoljanak bele abba, hogy a helyzet nem volt olyan egyszerű, mint ahogyan most, öt hónap távlatából visszanezve tán annak tűnhet. Vagyis az MSZMP-nek ellensúlyozhatatlanul erős fegyvere volt, az a fegyver volt a kezében, amit többször is kifejezésre juttatott, hogyha nem ülünk le tárgyalni az úgynevezett sarkalatos törvényekről - vagyis a politikai átmenet szempontjából legfontosabb kérdésekről -, abban az esetben az ellenzék tehet egy szívességet, és a párt betérjeszti a maga törvényjavaslatait a parlament elé, amely tudvalevőleg az ő parlamentje, hiszen 74 százalékos kommunista képviselő foglal helyet a parlamentben.

Az ellenzéknek egy ilyen szorult helyzetben kellett valahogyan úgy politizálnia, hogy rászorítsa a pártot a tárgyalásra, de ne is engedjen olyan feltételeket elfogadni, ne fogadjon el olyan feltételeket, ne engedje azokat magára kényszeríteni, amelyek a tárgyalások megkezdésekor eleve vert helyzetbe szorítanák.

Tulajdonképpen ez volt az a szövegösszefüggés, amelyen belül értelmezhető az a kívülálló számára talán humoros, sokszor irritáló és nevetséges vita, ami arról szól, hogy kik üljenek az asztalnál, és hogy a körnek hány szöge legyen - vagyis a kerekasztal háromszögű legyen, vagy négyszögű, illetve köralakú vagy kétoldalú. Ugyanis az MSZMP azt mondta, hogy jó, jó, az ellenzéknek az az álláspontja, miszerint itt az ellenzéknek az egyik oldalon kell ülni, a pártnak a másik oldalon, az nem fedti a tényleges magyar helyzetet, mert szerintük azt a benyomást keltené az emberekben, hogy az ellenzék áll szemben, illetve a társadalom áll szemben a hatalommal. (folyt.)

Item: 5719

Kiad sor: 10/19/1989 22:31:55

Om Fejléc: kiad rvk1029 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 7. folyt.

Hír:

Az ellenzék képviselői azt mondták, hogy ez igaz is, a tök fején van találva, erről van szó, ezért kell így leülni. A párt pedig azt mondta, hogy ez azonban nem ilyen egyszerű, mert vannak ebben a társadalomban más, független szervezetek - Nótanács, antifasiszták, SZOT, Hazafias Népfront és egyéb szervezetek -, ezeket nem szabad kiszorítani, tehát nekik is helyük van. És akkor találta ki az ellenzék azt, hogy na jó, legyen helyük, de egy háromszögletű asztalnál és a lapok úgy legyenek leosztva, hogy döntés csak akkor hozható, hogyha mind a három oldal jóváhagyott egy döntést, tehát nem alakulhat ki az a helyzet, hogy szavazni kell és 2:1 arányban a függetlenek összefogva a kommunistákkal megvernek bennünket. Ezt sikerült elkerülni. Ez volt az előkészületi tárgyalások első fontos kérdése.

A második fontos kérdés abban állt, hogy miről folyjanak a tárgyalások. Az ellenzék azt mondta: a tárgyalásoknak azokról a politikai kérdésekről kell szólniuk, amelyek ahhoz szükségesek, hogy valamikor a következő év során ebben az országban szabad parlamenti választásokat tartsanak, és kizárólag erre kell korlátozódni a tárgyalásoknak. Az MSZMP nem így gondolta. Úgy gondolta, hogy igen helyes, hogyha a gazdasági kérdésekről is szó van.

Az ellenzék igyekezett is ellenállni a nyomásnak, megpróbálta világossá tenni azt, amit én magam is személyes véleményként osztok, vagyis hogy a párt nem azért nem volt képes jobb gazdaságpolitikát csinálni ebben az országban, mert nem tudta, hogy mit kellett volna

csinálni - hiszen az ellenzék publikációi az ő számára is elérhetők voltak ugyanúgy, ahogy a mi számunkra elérhetők voltak -, hanem nyilván arról van szó, hogy mert nem akart ilyen gazdaságpolitikát csinálni, és hiába is ülnék össze és mesélnénk el, hogy szerintünk mit kell csinálni, attól nem változna semmi. Hiszen ha nem is egy asztal mellett, de szamizdat publikációban már százszor elmondtuk, illetve elmondták a szakértőink - az ellenzék szakértői -, hogy mit kellene csinálni ezzel a gazdasággal. (folyt.)

Item: 5720

Kiad sor: 10/19/1989 22:32:45

Om Fejléc: kiad rvk1030 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 8. folyt.

Hír:

A nyomás azonban nagy volt, a párt törésre vitte a dolgot. Azt mondta: ha a gazdasági kérdésekről nincsen tárgyalás, akkor beviszi a parlament elé a törvényjavaslatokat. Az ellenzék ekkor azt mondta, hogy akkor tárgyaljunk a gazdaságról is. Így alakult ki az a helyzet, hogy alakult hat bizottság, amely politikai kérdésekkel foglalkozott, és hat albizottság, amely gazdasági kérdésekkel foglalkozott, és mind a politikai, mind a gazdasági albizottságok fölött egy politikai fórum működött. Így nézett ki körülbelül a struktúra, és aztán volt legfőleg az a plenáris ülés, ami az eredeti tervek szerint az örömtüzek meggyújtásának időpontját kellett volna bejelentse a megállapodás aláírása és egyéb ilyen, felemelő aktusok alkalmával, ami aztán végül is nem így történt, s ez az, amit a tévében is mindenki láthatott.

Szeretnék néhány dolgot mondani arról, hogy az MSZMP miért volt hajlandó és miért mehetett bele teljes nyugalommal egy ilyen tárgyalásba. Megítélésem szerint az MSZMP úgy ítélte meg, hogy a szakértői tárgyalások során a magyar ellenzék szakmai vitákban megverhető. Jó okuk volt ezt gondolni. Elsősorban két érv látszott alátámasztani a meggondolásukat. Az első az, hogy a pártnak nem volt szüksége arra, hogy saját szakértőket állítson ki, és a pártnak sajnálom, de nincsenek szakértői.

A párt azt tette, hogy az államapparátus szakértőit szépen átcsaklizta magához és leültette az MSZMP oldalán, úgy mint az MSZMP szakértőit. Ha megvizsgáljuk az MSZMP szakértői bizottságainak az összetételét, akkor azt láthatjuk, hogy azokban a bizottságokban a szakmai tárgyalások során mindig az Igazságügyi Minisztérium, vagy az éppen érintett minisztérium szakemberi voltak azok, akik a szakmai érveket kifejtették, az MSZMP jelenlévő egy-egy apparátusbeli embere pedig a politikai felügyeletet látta el a tárgyalások során a saját delegációja fölött. Így nézett ki az MSZMP tárgyalása. (folyt.)

Item: 5721

Kiad sor: 10/19/1989 22:33:43

Om Fejléc: kiad rvk1031 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 9. folyt.

Hír:

Azt tudnunk kell, hogy a törvényelőkészítési főosztály az Igazságügyi Minisztériumban és más minisztériumok hasonló szervezetei is évek óta főállású embereket azért fizettek meg - az évek óta itt 4-5 évet jelent, de legalább hármat -, szóval azért fizettek meg, hogy az MSZMP számára, az MSZMP útmutatási alapján kialakítandó új jogszabályokat fogalmazzanak meg a legfontosabb kérdésekben.

A Fidesz és tárgyaló delegációja a tárgyalások megkezdésekor világosan különbséget tett a kérdések két fajtája között. Az egyik fajta az, amit én úgy hívok, hogy is-is kérdés, a másik pedig igen-nem kérdés. A Fidesz úgy ítélte meg, hogy vannak igen-nem kérdések és az igen-nem kérdésekre vagy igent, vagy nemet lehet mondani, azaz közbülső megoldások nem fogadhatók el.

Mik az igen-nem kérdések? Mondok néhány példát, csak hogy érzékelhető legyen ez a dolog. Szerintünk az, hogy a munkásörseget feloszlassák-e vagy nem, az igen-nem kérdése. Ha a Fidesz álláspontja az, hogy a munkásörseget jogutód nélkül, azonnal fel kell oszlatni, akkor ehhez képest az MSZMP javaslata szerint - miszerint ez nem történhet meg - a két dolog között nincs kompromisszumos megoldás. Ilyenkor nem kell kompromisszumot keresni. Aki ilyenkor is kompromisszumot keres, az elvtelen, nem pedig kompromisszumképes az én megítélésem szerint. Tehát például a munkásörség kérdése egy igen-nem kérdés volt.

Igen-nem kérdés volt az is a megítélésem szerint, hogy a párt elszámoljon-e a társadalomnak a vagyonával. Ha az ember azt mondja, hogy a pártnak el kell számolnia, akkor itt nincs igen-nem kérdés. Mi azt mondtuk, hogy el kell, a párt meg azt, hogy törvényesen szerezték a vagyonukat 40 éven keresztül. Hol van itt a kompromisszum lehetősége? Itt kérem nincs kompromisszum, s ezért nem is volt megállapodás. (folyt.)

Item: 5722

Kiad sor: 10/19/1989 22:34:25

Om Fejléc: kiad rvk1032 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 10. folyt.

Hír:

A Fidesz világossá tette, hogy vannak is-is kérdések is. Ebben hajlandó kompromisszumot kötni, számára is kielégítő kompromisszumot az MSZMP-vel és a többi ellenzéki szervezettel is, abban az esetben ha az elvek nem sérülnek meg. Mondok is-is kérdést. Ilyen is-is kérdés volt például az, hogy benne legyen-e az alkotmányban a szocializmus szó. Ez egy hihetetlen jelentőségű kérdés, nemcsak

kormányjogi szempontból az, de (...) szimbólumuk miatt hihetetlen nagy politikai jelentőséggel bíró kérdés is. A Fidesznek az volt az álláspontja kezdetben, hogy a szocializmus szó az alkotmányban ne szerepeljen, de mi úgy gondoltuk, hogyha a között a két pont között, hogy szerepeljen, meg ne szerepeljen, várható egy elvi megoldás, akkor ebbe hajlandóak vagyunk belemenni még akkor is, ha szakmailag kifejezetten marhaságot eredményez. Ugyanis az alkotmányban hogy benne lesz, az szakmailag egy marhaság, mert két ideológiai kategória fog egymás mellett megjelenni, és egy alkotmány nem arra való, hogy ideológiai kategóriákat szögezzen le rögtön az első oldalon. Tehát szakmailag nem kielégítő a dolog, de tartalmában elfogadható.

Az MSZMP ragaszkodott ahhoz, hogy a szocializmus szó benne legyen az alkotmányban. Bár - hozzá kell tennem - többször próbáltuk megtudni tőlük, hogy ez miért olyan fontos, de ez nem sikerült. Egyetlen alkalommal kaptunk erre választ Pozsgay Imrétől, amikor azt mondta, hogy az ellenzék értse meg, hogy ebben az országban százezrek vannak, akik megrémülnének attól, ha az új alkotmányból kimaradna a szocializmus szó. (folyt.)

Item: 5723

Kiad sor: 10/19/1989 22:36:40

Om Fejléc: kiad rvk1033 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 11. folyt.

Hír:

Erre a Fidesz jelenlévő képviselői azt a választ adták, hogy az arányokat némileg megkérdőjelezhetőnek tartják, de kétségtelen, hogy vannak ebben az országban nem kevesen olyanok, akik ettől megijednének, ám jó lenne, ha az MSZMP is tudná, hogy viszont milliók vannak ebben az országban, akik meg attól félnek, ha benne van. És akkor megítélésem szerint a Fidesz első alkalommal és még később többször is világosan kitért a kompromisszumkészségre, és azt mondta, hogy na jó, ha a párt ehhez ragaszkodik, akkor legyen a szocializmus szó benne az alkotmányban, de mivel a mi szervezetünk valójában polgári demokrata értékeket valló szervezet, ugyanabban a mondatban, azonos nyelvtani helyen, azonos mondattani súllyal, szerepeljen a polgári demokrácia szó is.

Így lesz az, ami most bele fog kerülni, ha a parlament is úgy akarja, ami szerint a Magyar Köztársaság olyan jogállam, s akkor itt következik az a rész, amelyben a polgári demokrácia és a demokratikus szocializmus értékei egyaránt érvényesülnek. Ez egy olyan példa - s ezt nemcsak a poén kedvéért mondom, mert tényleg ez egy elég furcsa alkotmányjogi szöveg, de ezt azért próbáltam ilyen hosszasan és világosan elmagyarázni, hogy megvilágítsam azt, hogy nem igaz, hogy a Fidesz nem volt hajlandó kompromisszumra. A Fidesz igenis hajlandó volt minden olyan kérdésben, amelyekben lehet kompromisszumot kötni, amiben viszont nem lehetett, abban nem

voltunk hajlandóak. (folyt.)

Item: 5724

Kiad sor: 10/19/1989 22:37:25

Om Fejléc: kiad rvk1034 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 12. folyt.

Hír:

Mik voltak ezek a kérdések, amikben nem voltunk hajlandóak kompromisszumot kötni? Először arról szeretnék beszélni, hogy az ilyen fajta kompromisszum-képtelenségünk miatt hogyan szorultunk az Ellenzéki Kerekasztalon belül a szervezeteknek a perifériájára, és hogyan kerültünk kisebbségbe fokozatosan más ellenzéki szervezetekkel szemben. Utána azt próbálom néhány percben elmondani, hogy ez milyen következményekkel járt az egész tárgyalási folyamatra nézve, tehát a kommunistákkal folytatott tárgyalásra nézve.

Világos volt, hogy az ellenzéki szervezetek nagy része - nevesül öten - nem ugyanazzal az elvi megfontolással álltak hozzá a tárgyalásokhoz, mint ahogy a Fidesz tette. Ugyanis a számukra nem voltak igen-nem kérdések. Az ő számukra a politika azt jelenti, hogy a politikában minden is-is kérdés. Ez eleinte nem volt világos. Azért nem volt világos, mert nekem azt mondták, hogy vannak is-is kérdések. Hogy emlékeztessenek erre, az egyik ilyen törésponthoz, nem is egy, hanem két ilyen törésponthoz vezető kérdésben 1989. júniusában az első plenáris ülésen - amit a tévé közvetített - az MDF képviselője volt az, amely felolvasta az ellenzék álláspontját, ahol az ellenzék elvi éllel szögezte le azt, hogy csak olyan tárgyalásokat hajlandó folytatni, amelyek nem járnak azzal a következménnyel, amelyeknek nem lesznek az eredményei olyan döntések, amelyek a szabad választások utáni létrejövő új parlament működését befolyásolnák. Éppen ezért mondta az MDF képviselője: "Nem menetünk bele, hogy ez a parlament alkotmánybíróságot válasszon, és abba sem mehetünk bele, hogy a szabad választások előtt sor kerüljön a köztársasági elnök-választásra". - Ezt ők mondták ki. (folyt.)

Item: 5725

Kiad sor: 10/19/1989 22:38:07

Om Fejléc: kiad rvk1035 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 13. folyt.

Hír:

Mi azt hittük - s be kell látnom, hogy ezt a Fidesz háromtagú delegációjának fel kell rójuk, hogy nem mérték fel jól a velük szövetséges erőket -, hogy ezek elvi alapállások, úgy ahogyan a Fidesz számára is elvi kérdések voltak ezek, s ebben tévedtünk. Mi azt hittük, hogy erről az alapállásról nem szabad lehátrálni. Mások úgy ítélték meg, hogy le kell hátrálni. Ez a véleménykülönbség, ami nemcsak véleménykülönbségeket mutat, hanem a politikáról alkotott felfogások közötti különbségeket is, nagyon világosan mutatja: mindvégig súrlódásokhoz, összeütközésekhez és végül pedig

szakadáshoz vezetett az Ellenzéki Kerekasztalon belül.

Az Ellenzéki Kerekasztalon belül csak egyetlen szervezet volt a politikai szervezetek közül, amely hasonló elvi alapállásból indult neki a tárgyalásoknak. Ez a Szabad Demokraták Szövetsége volt. Az én megítélésem szerint tőlünk sok esetben eltérő álláspontokat képviseltek, de valójában ezeket a kérdéseket ők is elvi kérdéseknek tekintették. Ezzel szemben kiderült, hogy körülbelül ötre tehető azoknak a száma, akiknek ez nem így jelentkezik, és amely öt szervezet hajlandó lehátrálni ezekről az elvi pontokról is. A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája is a Fidesz és a szabaddemokraták mellett foglalt állást, és a vitában a Szociáldemokrata Párt - miután sikerült rendezni a belső harcokat - ugyancsak a Fideszhez és szabaddemokratákhoz közel álló álláspontokat foglalt el, ha nem is ilyen vehemensen és hajthatatlanul, mint ahogy mi tettük. Ezért valójában ez év szeptemberére az a helyzet állt elő, hogy bármilyen kérdésről is kellett szavazni, öten így szavaztak, négyen így, és a Fidesz emebben a négyben volt és minden kérdésben alul maradtunk. (folyt.)

Item: 5726

Kiad sor: 10/19/1989 22:39:25

Om Fejléc: kiad rvk1036 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 14. folyt.

Hír:

Az Ellenzéki Kerekasztalon belül a döntéshozatal rendje olyan volt, hogy minden szervezetnek vétőjoga volt. Tehát ha csak egyetlen szervezet is nem értett egyet valamely döntéssel, az nem mehetett közös döntésbe, közös határozatba. Így a Fidesz számára ez garancia volt arra - a tárgyalásra való bekapcsolódásunk egyik okaként mondom továbbá még -, ez egy garancia volt a Fidesz számára, hogy ha az ő véleménye esetleg 1:8 arányban eltér a többi szervezet véleményétől, akkor sem kényszerülhet olyan döntésekbe, amelyekkel nem ért egyet, mert hát akkor legfeljebb vétőzik. De sajnos, néhány hónap után már kényessé vált, hogy állandóan nekünk kellett vétőzni. És az is nagyon kényessé vált, hogy az ötök mindig úgy tüntették fel a mi szerepünket az Ellenzéki Kerekasztalon belül, mintha mi lennénk az erőszakos kisebbség, amely megakadályozza, hogy a kialakult többségi álláspont határozattá formálódjék.

Csak hát az a baj, hogy már a matematika látszólagos igazsága is ellenünk szólt, miszerint négy az öt ellen valóban ők voltak többségben. A helyzet mégsem ez volt, hanem itt van a fordítottja. Ugyanis az történt, hogy ezek a szavazások és döntő konfliktusok mindig úgy alakultak ki, hogy az ötök közül valamelyik szervezet újra és újra felvetette, hogy revideáljuk valamely korábbi álláspontunkat. És mi, négyen voltunk azok, akik ragaszkodtunk egy korábbi állásponthoz, ők pedig mindig engedni akartak a korábbi álláspontokból. Vagyis mi úgy szorultunk mindig kisebbségbe, hogy az

ötök a már eredetileg meghozott határozatokat módosították és tolták el más irányba. Tehát mi úgy kerültünk kisebbségbe, hogy ragaszkodtunk a korábban kialakított döntésekhez. Erre a legjobb példa a köztársasági elnök kérdése. (folyt.)

Item: 5727

Kiad sor: 10/19/1989 22:40:03

Om Fejléc: kiad rvk1037 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - A Fidesz kongresszusa - 15. folyt.

Hír:

Először júniusban, a tárgyalások megkezdésekor hoztuk nyilvánosságra a demokratákon, a Demokrata Fórum képviselőin keresztül, hogy nem lehet elnökválasztás a szabad választások előtt. Másodszor: hoztunk egy döntést, amelyet belső körben alakítottunk ki. Harmadszor: ezt megerősítettük, és Sólyom László ezt a tévében be is mondta, mint az ellenzék álláspontját, majd két hét múlva egyszer csak előállt egy párt és azt mondta, baj van. Mindenki számára szeretném világossá tenni, hogy ez a Hazafias Népfront országos ügyvezetői, vagy milyen értekezlete után történt, szinte másnap vagy harmadnap, és azt mondták, hogy baj van, sztrájkolnak Donyeckben a bányászok, szükség van köztársasági elnökre Magyarországon (sic). És ez nem vicc.

Valóban azt mondták, hogy nagyon bornírt az a politikai szervezet, amely ragaszkodik egy korábban kialakított állásponthez, és a politikai helyzet változását nem hajlandó figyelembe venni és akceptálni a saját álláspontjába. Márpedig kérem, a donyecki bányászok olyan helyzetet teremtettek, hogy haladéktalanul szükség van köztársasági elnökre Magyarországon.

- Hogy a megállapodás aláírása mennyire nem zárta le ezt a kérdést, azt hallgatóink is tudják. Az SZDSZ-Fidesz kezdeményezte aláírásgyűjtés is ezt bizonyítja. +++